

¡Galicia! Nai e señora,
sempre garimosa e forte;
preto e leixos; onte, ago-
(ra,
mañán... na vida e na
(morte!

R. CABANILLAS

A nosa terra

Ano XXX

BOS AIRES, MARZAL - ABRIL 1946

Núm. 446

PRINCIPIOS DO
GALEGUISMO
1- Galicia, unidade cul-
tural,
2- Galicia, pobo autónomo
3- Galicia, e o municipio
cooperativa,
4- Galicia, célula de uni-
versalidades.

CASTELAO, MINISTRO

Reconocimento da Persoalidade de Galiza

Dacordo co que reza no despacho telgráfico que reproducimos noutro lugar, o señor Giral, Presidente do Goberno republicano, pideulle consentimento a Castelao para incluír o seu nome na lista dos novos ministros, cos que tenciona ampliar o gabinete a fin de darlle un meirande valor representativo. Esta resolución do señor Giral é tan lóxica, tan axeitada a realidade galega, que tería de verse coma un feito natural, por ser evidente a persoalidade política de Galiza, e indiscutíbel o carácter representativo de Castelao. Non embargantes, o feito produxo unha forte impresión, unha sacudida xeral, que compre comentar.

Demáis está decir que, aínda que o posto, que a Castelao se lle ofrece, non é nada envidiábel n-istes intres, os autonomistas atopamos razóns fundamentais para sentirnos satisfeitos, e apreciamos n-isa desinación, tan lóxica e xusta, un verdadeiro trunfo das nosas patrióticas arelas.

En troques, as xentes que, por afán imperialista, por ruindade e por infortuna voutaria quixeran descoñecer a Galiza os seus atributos nacionais e a súa persoalidade política, non poden disimular a súa derrota moral nin o seu pesar.

Hai o mundo alleo a istas dúas posicións, que aínda non tomou partido por uns nin por outros, máis que se aten aos feitos consumados, inclinándose diante das súas mudas afirmacións. Iste grande mundo, que fai de espectador do noso drama político, é o que se atopou, de mans a boca, con un feito novo para el: a realidade da Nación Galega.

O xenio de Castelao como artista civil, percorrera o mundo. As súas "Estampas de Guerra" levaron a traxedia galega deica os corrunchos máis apartados. Máis a xente concebía ise xenio e isa traxedia coma cousas humanas, d'un valor xenérico, sin acertar a encarnalas n-unha persoalidade nacional, que desconocía. Até se chegou a pedir-lle permiso a Castelao para pu-

blicar as "Estampas de Guerra" tirándolles os pes escritos en galego, coma se o noso martirio, por ser martirio d-unha nación inñorada, non poidera servir de mostra da ferocidade totalitaria, e de espello a door humano.

Hai, pois, un despertar xeral a realidade, a unha realidade na que non se reparaba, aínda que estaba a vista de todos. E a realidade galega, a realidade

da Nación Galega. Máis é unha realidade que se trascende a si mesma, pois plantexa d'un xeito imperativo e inmediato o problema do federalismo estatal, e do entendimento e da simbiose peninsular.

Galiza vai a aitar con persoalidade propia. Se non fracasan as xestións de Giral, e Castelao chega a tomar parte aitiva no Goberno, Galiza quedará incorporada a un futuro político hispanol e peninsular que levará a marca galega no seu realismo, na súa comprensión, no seu pulo progresista e no seu senso

A Reorganización do Goberno de Xiral

O presidente republicano hispanol, D. Diego Martínez Barrio, acaba de firmar dous decretos nomeando dous novos ministros para integrar o gabinete do Sr. Xiral: Castelao e Santiago Carrillo. O primeiro será o representante de todos os partidos antifalanxistas galegos e o segundo o representante do partido comunista.

Dícese que serán nomeados máis ministros, representantes republicanos moderados e de dereita; pero, polo de agora non

Telegramas Cambiados entre Giral e Castelao

22-Marzo-1946

Alfonso Rodríguez Castelao

Ampliando Gobierno entrada comunista federal derecha republicana ruégole acepte puesto representación galleguista stop Conteste calle 21 Boulevard Jourdan Saludos cordiales

José Giral

23-Marzo-1946

José Giral

Acepto representación honrosa en Gobierno su presidencia estimulado además por deseos fuerzas interior y confianza colectividades gallegas América stop Agradecido salúdole cordialmente

Castelao

se conocen nomes.

D. Fernando de los Ríos, que obedece as inspiracións do Sr. Prieto, renunciou ao cargo de ministro de Estado, por motivos de salud. Deseámoslle que se mellore axiña.

Tamén ían a entrar no ministerio o presidente de Euzcadi, Sr. Aguirre, e o de Cataluña, Sr. Irla; pero D. Indalecio opúxose terminantemente a tal desinación, porque... ¡era anti-constitucional!, e amenazou con

retíralle a súa protección ao goberno. Polo visto, para o Sr. Prieto todo é anticonstitucional menos o plebiscito.

Pese a todol-os tropezos e sabotaxes, o goberno republicano vaise afirmando, e unha vez que esté constituído por todol-os grupos que loitan pola restauración da República, será recuñecido, sen dúbida algunha, pol-as principais potencias do mundo.

Prieto Versus Giral

Con tesón, con fé e sentimento republicanos vai o señor Giral removendo obstáculos e sorteando dificultades para lograr a formación d'un goberno ampliamente representativo, que salve, na súa esencia, a legalidade republicana, e poida, ao remate da nosa longa traxedia, facer que brile limpa e pura a lus de xustiza.

E difícil poñer as cousas no seu canto. Os valores confúndense na mixtificación da linguaxe. As concencias van coma balanza tola d'un extremo ao outro sen atopar axeitado equilibrio. Os principios xa non rixen; soio contan as conveniencias. Goberna aos estados un xiado egoísmo que tolle todo impulso humano, que poda as asas ao ideal e afoga os sentimentos xenerosos. A vida trocouse n'unha feira de tramosos. A razón non ten un valor en si. Escóitase ao que máis berra, ao que sabe imporse a forza de meter barullo. A afirmación é o grande argumento do día. Sobor da afirmación móntase o sofisma e arréase para diante sen dar volta a cabeza a mirar atrás:

lao leva detrás de si unha forza e unha autoridade innegabais. Outra cousa hubiera sido si o Consello non tivera, tanto en Galiza como fora de ela, o prestixio necesario para ser recoñecido como o auténtico representante de todol-os partidos antifalanxistas galegos.

a treu con todo.

N'un ambiente así non resulta fácil atopar quen queira dialogar en base aos valores morales, aos impoderábeis intereses do espírito. Aínda se se tratara d'uns puzos de petróleo.

A pesares d'elo, o señor Giral vai furando entre o neboeiro de confusións, guiado pola lus da súa fé, con paso medido, tanteando o camiño para non dar un traspé. O barullo da feira apaga a súa voz. As gargalladas dos traficantes poden máis que o peso das súas razóns. Non embargantes, il sigue adiante, pasenño, pasenño... Detrás d'il vai a fé d'un povo magoado polo destino, e a traición d'un ambicioso que pon reparaos constitucionales ao Goberno e tenciona entenderse co enemigo esmagando d'un pisotón as autoridades legais, a constitución e o ideal de xustiza polo que deron a vida tantos mártires. A fé dun povo que non claudica, que sabe morrer e sabe vivir por un ideal. A traición d'un abicioso que, por falla de moral e por falla de fé, non é senón un feireante mais. En cada encrucillada ha de tropezar o señor Giral coa súa soma do traidor; i'en cada intre de dúbida sentirse ha alentado polo exemplo e lealtade do povo.

Asistimos a un torneo entre o entregador e o defensor da República: Prieto versus Giral.

Os Feitos Damos a Razón

No número de A NOSA TERRA correspondente ao mes de xaneiro pasado, escribemos un artigo titulado "O noso deber". Nel deíamos que todo hespañol republicán, calquera que fose a súa ideoloxía, tiña a obriga de acatar o goberno de Xiral, anque non estivera conforme coa súa composición. Era mester rodealo do máximo respecto para que puidera ser recoñecido pol-as grandes potencias, tendo de esa maneira a eficacia debida. Pois, ¿qué respecto podería inspirar un goberno comba-

tido pol-os mesmos a quenes pretendía representar?

E idéntica afirmación facíamos referente ao Consello de Galiza. Este organismo, que se había constituído antes do goberno de Xiral, co beneplácito dos galegos da América, como o demostrou o aito celebrado en Montevideo, e coa simpatía dos galegos que sofren na súa propia terra, era o uheco que estaba en condicións de aitar en nome de Galiza i entablar relacións con Euzcadi e Cataluña.

Por eso, decíamos nós, había que

prestarlle o maior apoio para que a súa laboureira tivera o éxito desexado. E mal galego sería aquel que, por envexa ou custións persoais, atacara a entidade que, con outro senso patriótico, loitaba pol-os nosos ideais de autonomía e república.

A razón que nos asistía ao falar dese xeito, queda demostrada pol-os acontecementos. O Consello de Galiza acaba de recibir a súa consagración co nombramento de ministro do seu presidente. Ao integrar o goberno de Xiral, Caste-

Informe da Irmandade Galega de Bos Aires

N-iste intre crítico para o porvir do réxime republicano e para a cristalización en realidade das nosas arelas autonomistas, a Irmandade Galega de Bós Aires estima oportuno dirixirse es demais Irmandades de América a fin de impolar da marcha xeral do noso movemento, tanto no interior coma no exilio, e das iniciativas que esta entidade central, baixo a outa inspiración do Consello de Galiza, tenciona acometer moi axiña.

O MOVIMENTO EN GALIZA

As nosas xentes do interior están perfectamente organizadas e artelladas entre si formando a Alianza Democrática Galega. Estas forzas atópanse avencelladas aos movementos de Galeuzca e da Alianza das Forzas Democráticas de Hespaña. Unha representación de Galeuzca do interior (un galego, un vasco e un catalán) pasou a Francia a fin de estudar as posibilidades republicanas. O representante galego levaba ademais a misión de conquistar un posto no goberno Giral para Galiza, coa indicación de que a persoa que acadaba o asentimento unánime das xentes do interior para tal posto era Castelao. Estamos informados detalladamente das condicións que priman en Galiza, en Hespaña e en Francia polas relacións que teñen chegado ao Consello de Galiza. Polo d- agora as xestións do representante galego teñen acabado boa acollida. Elo débese en grande parte ás condicións eiseccionaes do devandito representante, á cordial axuda dos ministros da C.N.T. e a solidariedade de Galeuzca, e tamén a boa disposición de Giral e Martínez Barrio. As nosas aspiracións atopan, en troques, a máis teimosa oposición de parte de Indalecio Prieto, que odia a Galiza con ferocidade africana. Non embargantes o fervor galeguista espertado na Terra, e dun xeito especial na xente moza, fainos mirar con fé o porvir, inda que hoxe haxa que confrontar serios perigos por falla de unión e firmeza nos persoeiros da República, e polo cerril centralismo de moitos deles.

A GALIZA EMIGRADA

A coledividade galega do Plata ten a obriga de ser guieira da Galiza emigrada, a que, a súa vez, está chamada a gravitar de xeito decisivo no porvir do noso povo: no seu rexurdimento nacional, no seu desenrolo económico e no renacemento e difusión da súa cultura.

Ista obriga das xentes galegas do Plata vai sendo cumprida con realizacións que día a día conqueren maior transcendencia, e que fan de Bós Aires e Montevideo fogares da galeguidade máis acesa, que polarizan as miradas, as inquedanzas e a fé patriótica dos nosos emigrados.

Xa é moito o que se leva feito, máis elo nada sinifica en comparanza do que falta realizar. Compre, esencialmente, artellar o movemento patriótico galego de toda América e facelo confluír nun grandeiro plan cultural, social i-económico que movilice total-as vontades, todos os recursos e todas as aptitudes, deica leválos a un máisimo rendimento. Hai que facer un movemento integral e solidario das nosas colonias entre si e d-el-as coa Terra. Para elo a Irmandade Galega de Bós Aires planexa unha conferencia de Irmandades galegas que estude os medios de aitar o movemento irmandiño como paso previo a conyocatoria d-un Congreso da Galeguidade, no que o devandito plan debería ficar artellado e posto en marcha.

OBRAS DE CASTELAO

Entre os traballos que están en marcha no Plata, figuran en primeira liña a edición de dúas interesantísimas obras de Castelao, que pronto ficarán postas a venda. Trátase do "Libro de Cruces", publicación monumental, que conta con máis de dous mil dibuxos, e na que se recollen os froitos de dez anos de pacentes investigacións; e de unha luxosa edición do album "Estampa de Guerra" e as do album "Nos". É, a publicación d-istas dúas grandes obras, un meritório esforzo que reportará a coledividade galega do Plata un dos seus meirandes motivos de orgulo.

O periódico "A Nosa Terra", de vella tradición autonomista i-escrito na nosa fala, ven publicándose mensualmente e servindo de voceiro oficial ao movemento nacional galego. É de ausoluta necesidade que as súas páxinas refreixen as aitividades dos patriotas galegos de toda América, así coma facer máis frecuente a súa publicación. Elo demanda a colaboración periodística, noticiosa i-económica de todos os núcleos de irmandiños. A tal fin a Irmandade de Bós Aires circulará moi axiña un proleuto de labouira coordinada de todas as irmandades.

GALEUZCA

A colaboración política de galegos, vascos e catalans, orixinou o movemento denominado Galeuzca, que hoxe ten conquerida unha grande forza no interior, e conta con núcleos aitivos en casi todos os países de América resindindo o seu principal centro propulsor en

O Momento Internacional

O CASO DE HESPAÑA

Todos creíamos que ao terminarse a guerra co trunfo das nacións unidas, o dictador hispano correría a mesma sorte que os seus amados compinches: Hitler e Mussolini. Desgraciadamente, non foi así. O alemán e o italiano recibéron o seu castigo; pero o Caudillo sigue pavoneándose con todo cinismo e chamándose máis liberal que Riego. Fernando VII non o faría mellor.

A famosa Carta do Atlántico xace esquecida nalgún fayado e ningún se lembra dela. ¿Para qué? ¿Para chorar as ilusións perdidas? Deixemos en paz aos mortos.

Os Estados Unidos e Gran Bretaña atópanse moi atareados na loita con Rusia para disputarse o dominio do mundo, e non poden descender a minucias como son as cousas de Hespaña. Ademais, ¿quén sabe si non necesitarán algún día da axuda do xeneralísimo? E' unha reserva anticomunista non despreziable. Polo de agora, recordando o dito de D. Quixote, é mellor non menealo. Antramentras non aclare —dirán

eles—, preferibel é que siga gobernando, ou desgobernando, en Hespaña a canalla feixista.

A concencia puritana dos ingleses e norteamericanos dase por satisfeita coa inxenua invitación aos hespañes de derrubar a Franco; pero ao mesmo tempo manteñen con él excelentes relacións e axúdano economicamente en todo o que poden. Isto produce un sensación de asco, que enche o espírito de amargura.

Menos mal que un se reconforta vendo a atitude de Franca, decidida e valente, insistido en levar o asunto hespañol á O.N.U. e chegando ao cerre da fronteira pirenaica para non ter relacións comerciais cos indeseabais falanxistas. I eso que os franceses non se atopan moi fartos de alimentos para permitirse o luxo de despreñar os que poderían sacar de Hespaña.

Temos que agradecer tamén aos nosos veciños as consideracións que lles gardan ao Sr. Martínez Barrio, a Xiral e a todos os políticos republicáns que disfrutan da cordial acollida da nación

francesa.

Rusia, en troques, está calada e nada se alvisea respecto á súa futura situación en col do problema hespañol. Salvo algunha manifestación da axencia "Tas", condenando o foco feixista que aínda perdura na península, non hai noticia de ningunha intervención da súa parte neste asunto desgraciado.

Por outra parte, o ex infante D. Xuan adícase a dirixirle cartas ao Caudillo, reclamando o trono que tan torpemente ocupou seu pai; pero o teimado xeneral fáille o mesmo caso que ás notas de Norteamérica e Inglaterra. Isto parece un xogo entre bobos.

Haberá que esperar a que se despexe a situación internacional para ver en que acaban tantas intrigas. Porque é de supoñer que algunha vez se acabarán e se tomará unha decisión sobre o réximen falanxista. Costa creer que, despois de tanto falar de democracia e de liberdade, se consinta que o povo hespañol non poida eispresar a súa vontade, porque a uns señores, gobernantes de nacións tiduadas liberais e democráticas, se lles antoxe manter a un único usurpador, baixo o pretexto de que non se debe intervir na política interna das nacións.

Pero, ¿acaso non sabe o mundo enteiro que o povo hespañol foi domado coas armas e os exercitos de Alemaña, Italia e Marruecos? ¿Cómo se vai él a liberar pol-os seus propios medios si hoxe atópase máis desamparado que cando loitaba contra o nazi feixismo, coaligado cos traidores da súa patria? Para ser xustos, así como entón houbo unha intervención extranxeira a fin de matar a República, outra intervención debería haber agora para restaurala. E ningún hespañol, por orguloso que fora, se había de ofender a causa de elo, pois sería o mesmo que o que está metido nun pozo rechazara a axuda que alguén lla quixera dar.

Deixémonos de hipocresías; gase craramente que se teme a que poida suceder en Hespaña despois da caída da situación actual; pero que non se invoquen principios xurídicos nin de ningunha outra elás para xustificar a infamia meirande que se pode cometer con un povo.

Por fortuna, temos unha fe en ga nos destínos da humanidade, e confiamos que, ao final, serán desbaratadas todas as maniobras que se fagan para soste a un vulgar asesino, que debería estar sentado no banquillo dos acusados de Nuremberg.

POLONIA ROMPE CON FRANCO E RECOÑECE A XIRAL

Parece que do Ourente nos virá a lus dun novo sol. Polonia acaba de romper relacións con Franco e de recoñecer ao goberno de Xiral, afirmando ao mesmo tempo que está disposta a levar o asunto hespañol á O.N.U.

Esto da motivo a pensar que Rusia comenza a desplegar a súa estratexia en contra do feixismo peninsular, o único que queda aínda sen recibir o seu castigo.

E nomeamos a Rusia, aunque ela non aparece, porque imaxinamos que o goberno polaco non haberá dado ese paso tan decisivo sen contar con anuencia do seu poderoso veciño, a quen o liga unha íntima amizade.

En Madrid tal decisión causou un efecto desolador no ambiente falanxista. Os periódicos arremeteron contra o comunismo, a a quen achacan todos os seus maes, e o Caudillo pronunciou un discurso ante un grupo de ex combatentes, presidido

por Xiron, lanzando anatemas contra dos que según él, non o queren deixar vivir en paz, por que están envidiosos da felicidade que reina en Hespaña. ¡O paraíso terreal!

MORREU LARGO CABALLERO

Don Francisco Largo Caballero, o grande e infatigábel loitador socialista hespañol morreu no exilio dempois de penosos sufrimentos físicos e moraes.

Non tivo a sorte de voltar a Patria nin de vela liberada da opresión. Foise levando na i-alma o acedo sabor das inxustizas que choven arreo, sin acougo, sin fin, sobre dos povos malfadados, feridos por un destiño implacábel, que sofren desterro de fronteiras afora ou no propio chan nativo.

Niste intre, no que egoísmos e hipocresías van ocupando o canto ben gañado por outos e humáns ideaes, caeu o vello loitador ferido no corpo e ferido na i-alma.

Pousemos con agarimo a beira da súa foxa fría e da súa i-alma triste o tributo dos nosos respetos, a nosa ofrenda aos puros ideaes que aínda os povos de Hespaña aloumiñan no seo, coma unha derradeira esperanza, coma unha quimeira xa sin valor na feira do mundo.

¡Qué friaxe se sente diante da morte dos nosos eisilados; a beira disas foxas onde se enterran, cos mortos, os valores supremos da vida!

VISITA DO SIÑOR XESUS CANAVAL

Por moi curtos días tivemos entre nos ao señor Xesus Canaval, o grande patriota galego e grande industrial, xerente e principal propietario e propulsor da importante empresa papaleira IPUSA do Uruguai.

O señor Canaval pasou na compañía dos irmandiños de Bós Aires, e do Presidente da Irmandade de Mendoza, intres gratísimos para todos.

Nos derradeiros días de marzal emprendeu o benquerido visitante viaxe de retorno a Montevideo sendo portador de agrimosos saúdos dos irmandiños de Bós Aires para os nosos correlixionarios que alí manteñen acesa a chama do patriotismo galego.

Bós Aires. A difusión d-iste movemento debe ser preocupación preferente das Irmandades procurando a colaboración con cataláns e vascos e aitivando a circulación da revista "Galeuzca", que é o seu órgano doutrinario e de propaganda.
Bós Aires, Abril de 1946.
J. B. Abaira, secretario Daniel Calzado, presidente

Fábrica de Sobres

Fotográficos y Radiográficos para el Comercio y la Industria

Pedro F. Darrigol

M. DE OCA 202 - 3° F.
U. T. 23 - 9081

Camisería de medida fina

PREZOS BÓS

BRIGO

Sáenz Peña 14 - Bós Aires

Dentro da Simbiose Hespañola ou Fora Dela

POR A. ALONSO RIOS

Hai que arremeter de firme es-
contra d'unha postura que xa ven
resultando un novo lugar común.
Hai quen parece "condicionar"
os nosos dereitos nacionais; os di-
reitos que asisten a Galiza, pare-
llos aos de calquera outra nación,
a gobernarse por si mesma.

Léñese casi a cotío aispresións
deste estilo, cuásique todas elas
feitas en castelán: "El derecho de
Galicia a su autonomía dentro del
Estado Español"; ou: "Galicia
tiene un perfecto derecho a su au-
todeterminación como elemento in-
tegrante de un Estado peninsu-
lar"; ou "Una autonomía compa-
tible con la integridad de Espa-
ña".

Debemos aclarar, por adiantado,
que nos parece moi ben que se
mantéña a integridade de Hespa-
ña; e, mellor aínda, que se con-
quirá a unión de todol-os povos da
Península nun soio Estado, en vez
de haber dous, coma hoxe, ou cin-
co, como pode ocorrer maña se
chega a imporse o criterio sepa-
ratista do señor Ximénez de Asúa.

Máis, iste anxeio de unión, que
estimamos moi cordo, e do que é
bando esperar grandes ventaxas
para todos —ventaxas de todo or-
de e da máis outa valía — iste
anxeio, repetimos, non pode ser
posto como condición previa ao re-
coñecemento dos dereitos da Na-
ción Galega. Pois Galiza ten derei-
to a ser libre, a súa autodetermi-
nación, *cúmplase ou non se cum-
pla o ideal unionista*. Galiza ten
dereito a súa autonomía dentro ou
fora do actual Estado hespañol, e
dentro ou fora de un Estado pe-
ninsular. O dereito de Galiza a
sua liberdade é consustancial co
seu ser nacional; e as leis polí-
ticas, as cartas constitucionais re-
sultan tan impotente para crealo
coma para matalo.

Unha cousa é afirmar un gran
ideal, eispresar un outo afán de
superación, e outra m'í distinta
recoñecer un dereito natural: un
dereito que non pode ser tirado
por outros nin renunciado por un
mesmo, *aínda que non se faga uso
d'el*.

Hai galegos centristas, que non
queren que funcione o dereito na-
tural da Nación Galega, e que
sosteen a comenencia e a posibi-
lidade de uniformar aos povos hes-
pañoles e de facer que se rixan
polas mesmas leis. Iste galegos
aseméllanse a fillos que desexa-
ran impor tutela a seus pais para
obrigalos a un xeito de vida alio
ao seu libre e natural modo de
ser.

Afortunadamente xa quedan
poucos galegos que pensen diste
xeito. A grande maioría dos nosos
paisanos son autonomistas. Pen-
san que o réxime autonómico ten
de beneficiar a Galiza e a Hespa-
ña. E discurren encol dista co-
menencia, sin reparar na impor-
tancia do dereito en si, alio as
circunstancias d'un intre calque-
ra. Ista maneira de enfrontar o
problema é a que leva a formular
o noso dereito autonómico d'un
xeito condicionado, que parece
deixalo supeditado ao cumplimen-
to de circunstancias alleas a súa
existencia.

O dereito de autodeterminación
non depende do proveito que dil
poida tirar Hespaña, nin Galiza
mesma. Trátase d'un dereito na-
tural que non se podería negar
aínda que coubera a posibilidade
de que chegara a sere incoemen-
te para Hespaña e para Galiza.
Da mesma maneira que a liberta-
de dunha persoa pode perxudicar-
la a ela ou aos seus, e non por iso
se descoñece o dereito da liberta-

de persoal.

O dereito autonómico, pois, hai
que recoñecelo, afirmalo e soste-
lo d'un xeito incondicional. *Gal-
iza ten dereito a súa autonomía,
sexa o que sexa e pase o que pase*.
E en uso d'ise dereito, Galiza
xunguirase a outros povos, ou se
pararse d'iles, según os galegos e
ises outros povos libremente o
acorden e conveñan.

Afirmado e feito recoñecer a
respetar o dereito natural do ente,
do ser nacional a súa autonomía;
este ente autonómico, que n'iste
caso é a Nación Galega, atópase
no caso de poder, facendo uso de
ise dereito incondicionado, acor-
dao que estime máis comente en
relación cos outros povos de Hes-
paña, de toda a Península ou de fo-
ra d'ela.

Outra cousa sería se non se tra-
tara d'un dereito natural; se a
autonomía fose unha concesión
graciosa de algunha entidade su-
perior; pois, n'iste caso, tal con-
cesión podería estar supeditada a
estas ou aquelas condicións. Máis
non se da esa circunstancia, por
ser Galiza unha Nación, e, como
tal, atoparse naturalmente inves-
tida do dereito de autonomía.

Pol-o que vai dito, os autono-
mistas partidarios da unión soio
poderán discutir cos separatistas
por razóns de comenencia; pois
o dereito autonómico, que é o
principio fundamental, debe re-
sultar tan sagrado para uns co-
ma para os outros.

As Caras Largas do "Centro Republicano Español"

Os galegos do "Centro Repu-
blicano Español", que son alí os
máis e os millores, deben dar-se
conta d'isas caras sombrizas e
alongadas que delatan a deceu-
ción de certas almas flaxeladas
pol-a envexa.

Cando o "Centro Republica-
no Español", con todo iste no-
me rumboso, ocupaba un cuar-
tíño na sede da "Federación
de Sociedades Gallegas" da rúa
de Salta, eran os intres nos que
a nosa coledividade sacudía ao
Novo Mundo de punta a punta,
n'aquél grandeiro movemento de
galeguidade republicana que sal-
vou do primorriverismo as co-
lonias hespañolas de toda Amé-
rica. E, ao "Centro Republicano
Español", que d-aquela foi un
mero testigo (tanta era a súa
insignificancia) da grande semen-
teira republicana, como lle gos-
ta recoller hoxe o froito d'ela,
caladidamente; e con que fa-
chenda, e con que vaidade, ten
o desenfado de pavonearse por

NON HAI QUE XOGAR CON FICCIONS

En Galiza deixou de existir
"Izquierda Republicana"

Hoxe en Galiza, entre as for-
zas políticas e sindicais que ai-
tuan na clandestinidade, non hai
ningún partido nin agrupación
galega ou hespañola que leve
o nome de "Izquierda Republi-
cana". Os informes, tanto ofi-
ciaes coma particulares, que
chegan do interior, non fan re-
ferencia ningunha aos vellos
partidos políticos: Os partidos
de "Izquierda Republicana",
"Unión Republicana", "Radi-
cal" e "Radical-socialista", nin
siquera son nomeados nos de-
vandidos informes.

Os republicanos galegos están
artellando o Partido Republi-
cano Galego Autónomo, e atópan-
se integrados na Alianza De-
mocrática Galega, ao través da
que manteñen relacións con
"Galeuzca" e cos partidos polí-
ticos do resto de Hespaña.

Todas as denominacións polí-
ticas que aínda siguen usando
algúns republicanos eisilados,
son perfectamente anacrónicas
e sin ningunha relación con a
actualidade política do povo gale-
go. En Galiza non existe máis
partido político hespañol que o
Socialista. Todol-os demais par-
tidos son auténtica e autonómi-
camente galegos.

No estaría mal que tomaran
nota d-lo os republicáns galegos
que andan a meter barullo e a
sementar confusión entre os
nosos emigrados.

dianete de quen fixo o traballo!
Eiquí, coma alá, os galegos
fixemolo Maio, e os mozarabes
fan o Agosto.

E hoxe aínda lles doi que con
Galiza se empece a facer xusti-
za, e non-o poden disimular.

Velahí isas "jetas" alonga-
das, que algo queren decir. E os
nosos paisanos do "Centro Repu-
blicano Español", que son alí
os máis e os millores, non farían
mal en cismar un pouco encol
dos "nobles sentimientos" que
as fan esterricar. Pois a nosa xe-
nerosidade e a nosa dozura non
deben chegar a tanto que nos
troquemos en mel e nos deixe-
mos chuchar pol-as moscas; que
en pago, nos deixan como agra-
decimento as suas car. ricias,
tan propias disas xentes coma
indíñas de seren toleradas por
quen se estime merecente de os
tentar con orgullo o nome de ga-
lego.

FUNGUEIRO ATOMICO

DENDE CHILE.—

Lembrando a Vilar Ponte

por Manuel Celso Garrido

Unhos rapaces do Caramiñal, for-
tes e rexos coma carballos de vinte
anadas, loiros e bariles cal antergos
retños da céltiga raza aventados polo
mundo, que tamén andan a peregrinar,
desterrados, por esta beira dos Andes,
faláronme nunha sobrececa con espiri-
tual recolemento iademifación daquél
home da nosa caste que morreo fai
agora dez anos: Antón Vilar Ponte.
Era de ver estes mozos mariñeiros,
mesclando a anédoxa coa descrición,
en verbas que lles saían da boca a borbo-
tóns i en xestos de recatada anguria

que non podían evitar, con qué unión
desenterraban da névoa morna dos re-
cordos esta lembranza garimosa do es-
greio patriota galego:

— "Foi Vilar Ponte un dos nosos
máis grandes homes, que a cotío iba
espallando con intelixente e volunta-
riosa xenerosidade o ideal branco i-azul
da redención galega. Vimol-o moitas
veces na compañía de Castelac pol-os
eidos queridos, traballando i educando
politicamente aos nosos paisanos, ambos
e dous ensumidos na inxente tarefa de
facerlles comprender a súa importan-

¿Dond-estan Aqueles Mozos?

Fai moito tempo que se ven notando, na nosa coledividade,
a-usencia, a inoperancia, a falla d'autividade ou, se ben se mira, a
deserción de moitos rapaces galegos. da labouza patriótica, da acción
galeguista, na que, tempos atrás, se lles tiña visto actuar con resolu-
ción, amosando unha nobre inquietude, dando a impresión de que se
propoñían chegar a ser guieiros e que non farían abandono do posto
honroso. que tiñan conquistado.

Agora os tempos son malos, pro. non o poden ser tanto que seian
de degradante apostasía, non poden sel-o tanto coma pra dar a im-
presión de que se renuncia á loita e se deserta das patrióticas ringler-
ras pra coller unha postura acomodaticia, ou furtarse a posibles pe-
rigros, deixando egoistamente que os afronten outros.

O certo é que, agora, pouco, ou cuase nada, se ve ós rapaces que
denantes semellaban ser portabandeiras d'un ideal de redenc. i galega.
Non se lles ve actuar e aínda cuase non se lles atopa por ningures,
nin siquera no café donde tiñan, algunhos, a costume de despelexar
ós ausentes. Agora deben facer esa labouza na casa, seguramente; qui-
zabes teñen medo ¿ou. será que xa non son rapaces i-ós anos lles pesan
moito enriba dos corpos? Quizabes é a velléz, pro, en todo caso, non
hai peor velléz qu-a do espírito.

Agora semella que todos aqueles mozos de fai quince anos, de fai
dez, de fai cinco, morreron. ou se chamaron a silencio, quen sabe por
que razóns. ¿Qué pena!

Pena, porque agora se ve que todas aquelas estridencias, aqueles
arroutos, aquel rebúmbio i-aquel "patriotismo" de que se facía gala
non era tal, non pasaba (pol-o que agora se ve) de ser unha postura
elegante, un xeito oportunista de chamar a atención, unha maneira de
pasar por patriotas, un finximento d-algo que non se sentía d-abondo
fundamente como pra ter vontade de seguir adiante por moito tempo,
sin desmaiar, sin desertar, sin esquencerse do vello ideal patriótico.

Esa chamada a silencio, ese eclipse, ese abandono i-ese esquence-
mento da labouza que s-escomezou a facer e que non se seguiu, é, nin
máis nin menos, que unha deserción. ¿Qué se fixo de toda aquela mo-
cedade que, hastra foi poucos anos, semellaba ser algo así com-o tabe-
socrático que mantiña desperta á nosa coledividade? ¿Dónde está a-
ra toda aquela xuventude? ¿Quizabes se convertiu n-un fato de des-
creídos, de escéuticos ou desilusionados? ¿E que non tiñan fé ben en
razada? ¿Ou é que tiñan tomado o patriotismo com-un deporte que
solo se practica na xuventude e s-esquencia cando a vida entra na mo-
turdade? ¿E que se fixeron vellos tan axiña e xa non teñen arroutos,
nin estridencias nin nada de todo o que, n-outros tempos, lles facía
aparecer como cheos d-inquedanzas i-ateigados de patrióticos anxeios?
Todo aquilo de denantes ¿non foi máis que "fror d-un día"?

Eu confeso que me magoa o ver como agora todos aqueles homes
desapareceron do campo da loita, como se esconderon, por decil-o así,
como non se fan ver nin amosan ningún desicio de voltar ó reulo ca-
miño do patriotismo de que fixeron gala nos pasados tempos.

¿Dónde están aqueles nacionalistas de fai quince anos i-ós auto-
nomistas de fai dez anos, i-ós fatos extremistas, i-ás mocedades de fai
uns cantos anos? ¿Por qué ese alongado calar? ¿Velléz espiritual? ¿Co-
menencia? ¿Medo? ¿Imposicións allás? ¿Qué?

¿Galicia aínda non se redimeu! ¿A República aínda non voltou!

¿Aínda non temos Autonomía, nin liberdade política!

¿Aínda impera na Hespaña a dictadura feixista!

¿Aínda non hai democracia en Hespaña!

¿Aínda é perciso seguir loitando porque non tiveron realización

os ideais que nos son queridos!

¿Aínda hai que conquistar a redención de Galicia e d-Hespaña!

¿Hai que voltar á loita, rapaces; hai que voltar ás "sagras fu-
rias", hai que voltar a sentir as nobres inquietudes, as patrióticas are-
las, a ter arroutos de varilidade, a ter estridencias de xuventude, a ser
mozos i-a decir a todas as horas unhas verbas d-amor i-unha oración
de patriótica esperanza no altar da patria galega.

¿Qué facedes agora? ¿Por qué calades? ¿Dónde-estodes que non se
vos ve nin se vos escoita?

¿Xuventude destrelas! Sigue brillando. Fala. Dí o teu prego ou
a túa braxería. Fala. Calar n-esta hora e cousa de cobardes ou de
treidores i-ós galegos ben nacidos non poden ser ningunha d-estas cousas.

AVELINO DIAZ

cia no mundo i-a outa significación do
noso espírito inmortante no celme da
cultura universal. Soio fixo unha cousa
mal: morrer tan axiña. Galicia perdeo
co-il un dos seus millores fillos, dos
que mall-a querían e dos que máis
traballaran por empurrar-la como foso
por vieiros clares de progreso, de cul-
tura e de dignid. auténticos."

Escoiteinos con atención, ensumido
a miña vez en fondos cavilamentos,
porque tamén naquél intre sentía eu
a dor aguda do seu desaparecemento
coído que o acordarme que Antón Vi-
lar Ponte adicou a súa vida enteira,
cultura toda de are as nobre, coma
daquél amigo benquerido que o fran-
quismo asesinou nos comenzo do noso
calvario; Alexandro Bóveda, o servizo
da nosa Terra, cara que ollaban am-
bos coas máis fixas, penetrantes i-apa-
sionadas miradas da ialma. E lembrei
tamén que o esperar ideolóxico i-a
reita acción da xuventú galega dos úl-
timos tempos, o volcarse do cheo na
tarefa política, moito lle deben, entre
a outras causas de todos coñecidas, a
labouza de Vilar Ponte, principalmen-
te os artigos que dil limos con embe-
becimento nas páxinas cultas de "El
Pueblo Gallego", de Vigo, xurnal que
fundara outro irmán que moito nos
honra no mundo donde fai tempo: Por-
te-la Valladares, nas que colaboraba
arrio con verba clara i-erudita.

Moito nos doco os galegos o desapa-

recemento do esgreio patriota, e den-
do día da súa morte, a figura de Vilar
Ponte aseméllanos un corpo celeste
pandurado no horizonte dos nosos
sentimentos, que sigue brillando coma
laxeante a trela do Norte na vida po-
lítica de Galicia a forza de haber
queimado n-la o aceite vivificante da
súa propia vida, acesa sempre a lám-
para da inquid. patriótica e creado-
ra.

Correra mundo, e coma nós sabía
das angurias do desterro. O seu espí-
ritu seguirá alentándonos lo seu exem-
plo martillando nas nosas concencias
pra empurrarnos a acción: Galicia en-
dexamái será com-hastraquí, prohiba
e noxenta, nin os galegos cuitados que
dan lástima e ispiran caridá. Non.
O noso dereito, que é o dereito de Ga-
licia, é simplemente a no-a vontade,
porque é unha razón de dereito
político universal que os dereitos dos
povos sen sementes as arelas dos seus
fillos. Ouzao ben quen lle conviñer.

Aínda as verbas de outro galego
ilustre fan tromber de patriótica ambi-
ción os "bos e xeneros" de sempre
cando collen conciencia do que son:

"Namentras a sangre vibre
en beizos e coranzón...
a esperanza de vel-a libre
é iste berro: "REDENCION!"
¿Cómo nos d-catamos agora da fa-
la que nos facía hoxe Antón Vilar
Ponte!

Homaxe ao Irmán M. Cacheiro Rei, Presidente da Irmandade de Mendoza

Animada Reunión no Pazo Galego

A presenza do irmán Cacheiro Rei, Presidente da Irmandade Galega de Mendoza, entre os galeguistas de Bos Aires, dou ocasión a brillante mostra de simpatía que a nosa colectividade lles adicou a el e a súa dona ao recibilos e agasallalos no Pazo Galego.

Na noite do sábado, día 23 deste mes que remata, xuntáronse máis dun centear de persoas nunha cea cordial e sinxela servida no honor de tan diños e benqueridos visitantes.

Persoeiros e afiliados de todas as grandes entidades galegas: o Presidente do Consello de Galiza e a súa dona, Presidente da Cámara de Comerciantes Republicanos Españoles, Presidentes do Centro Orensano, do Centro Pontevedrés e da Irmandade Galega, Secretario Xeral da Federación de Sociedades Gallegas, prosecretario do Centro Gallego de Buenos Aires, da Sociedade ABC de Coreubión, etc., tomaron asento na cabeceira da mesa a beira do posto de honor que ocuparon os agasallados.

Nun ambiente de grande animación decorreu aquela cea, animada por recordos da Terra, polas ilusiones do mañán, que xa se escomenzaban a materializar n-aquel Pazo alí a beira do Plata, e polo agarimo que inspiraban os irmáns diños de Mendoza que se sentían perto, coma participando n-aque-la comunión, na que tan diña e lealmente os representaban o irmán Cacheiro e a súa dona.

As donas puñan o ton da súa presenza delicada, animada, amena e de grande locimento; e as bandeiras galega e arxentina deitaban dende a cabeceira do salón, que presidían, as notas da irmandade cordial que xungue a galegos e arxentinos.

O segredario da Irmandade de Bos Aires, señor Abraira, fixo a presentación dos agasallados, sinalando que n-iste intre, que non chamaria crucial porque todos os intres deben de ser para os galegos de loita sen acougo deica conquerir a liberdade da Terra, il saudaba na presenza do irmán Cacheiro un paso máis cara o entendimento i —estreita unión dos emigrados galegos que han de axudar aos irmandíños do interior a crebar as cadeas con que nos aferrola o centralismo. Centralismo que comparten co ditador Franco e con falanxe moitos que pretenden pasar por demócratas.

Deseguida o señor Calzado, presidente da Irmandade, fixo ofrecemento da demostración.

"Irmán Cacheiro: Eu no nome da Irmandade Galega de Bos Aires, e no meu particular, doulle a vosté e a súa dona a ben-

vida, e con ela, un agarimosa saúdo, do que lle pido que faga partecipe aos seus compañeiros da nosa benquerida Irmandade Galega de Mendoza. Que iles, alí a beira dos Andes, reciban a mostra do noso afeto.

A presenza das donas, que honran e adornan ista mesa, obriga a miña gratitude, que desexo formular coa máis viva satisfacción; e, séxame permitido adicar os meus máis ferventes votos a señora Cacheiro, que comparte n-iste intre a nosa alegría, e, a cotío, as nosas inquedanzas e as nosas arelas.

A labourea que, con firmeza, con outo senso patriótico e con fino tacto, ven levando a cabo a Irmandade Galega de Mendoza, merece a nosa loubanza; e por ela, eu felicito de todo corazón ao Irmán Cacheiro: a iste fidalgo galego de corpo ergueito i-esprito ergueito, e n-íl a todos os irmandíños de Mendoza, que, coma bós e xenerosos que son, saben honrar o nome de Galiza, espaxar os resplandores da nosa cultura e afirmar a personalidade da Patria Galega.

Irmán Presidente da Irmandade Galega de Mendoza; señora Cacheiro: eiquí en Bos Aires, no seo distas sociedades eiquí representadas, e d-un xeito especial nos curazóns dos presentes, quedará un moi grato recordo da vosa visita, d-istes intres que convivimos con voseo, e do afervorado cariño a Terra que preside esta cea que nos fai máis irmáns e máis felices".

O señor Alonso Ríos, apunta tres circunstancias auspiciosas: o estreno do Pazo Galego, que sinala un avance cara as nosas arelas culturais sociais e patrióticas; a designación de Castelao coma ministro en representación de Galiza, que impón o concepto i-o respecto da personalidade nacional galega; ia presenza da representación dos irmandíños de Mendoza, onde a paisaxe i-o ambiente parecen naturalmente axeitados e propicios para que alí prenda e froleza a nosa saudade e a nosa lírica.

Recorda o señor Alonso Ríos a imborrábel impresión deixada n-íl pol-os aitos do Día de Galiza, a que asistiu, e polo recibimento que os irmandíños de Mendoza lle dispensaron ao seu paso para México. Eisaíta a personalidade do señor Cacheiro e a labourea intelixente e patriótica da Irmandade de Mendoza; e ten verbas de agradecimento e loubanza para a señora Cacheiro que, aínda que na cida a beira do Báltico, atópase identificada co noso ambiente.

A pedido da concurrencia, fala Castelao pondo a pincelada do seu delicado humorismo no relato desas cousas sinxelas as que il

sabe arrincar o máis outo sinificado. Fixo notar que os santos que máis moven a devoción do povo galego, non son santos canonizados. O que podería atopar, n-outro terreo, un correlativo: o idioma que fala o povo non é idioma oficial. E a concusión sería: que en Galiza soio alcanzan un recoñecemento oficial as cousas alleas. Así o apóstolo San Iago usurpoulle o posto a Prisciliano, e o código civil anda a empurróns co noso dereito consuetudinario.

Refírese ao homenaxeado pondo de bulto os seus grandes méritos, a súa rexa galeguidade e o acerto da súa acción como Presidente da Irmandade de Mendoza. "Con intelixencia crara e templa de fidalgo galego vai amostando coa verba ilustre e coa aitude diña, a Galiza inmorrente que trunfa da lenda negra e da mentira histórica".

O señor Cacheiro levántase para agradecer no medio dos aplausos dos comensales.

O señor Cacheiro Rei, nunha moi elocuente improvisación, eis presou o seu agradecimento, puntualizou o senso patriótico i-altivo que il se propuxo darlle a Irmandade de Mendoza, a solidariedade, a tónica común i-a subordnación a unha central — que il estima que, por gravitación de mografía e por tradición corresponde a Bos Aires — que debe presidir a todo o movemento irmandiño de América.

No seu agradecimento foi puntualizando a presenza das persoalidades representativas, estimando coma un especial honor a asistencia do Consello de Galiza encabezado pola grande figura de Castelao, para o que tivo verbas de acatamento cariño e fondo respecto. Fixo mérito das demais de-

O irmán Cacheiro agradecendo a demostración

legacions e tivo espresions da máis delicada galantería para sinificar a emoción que lle producía a xentil presenza das damas que os honraba a súa dona i a il coa súa grata compañía. No nome dos seus compañeiros da Irmandade de Mendoza — dixo — podía aceptar un agasallo de tan outa sinificación, que, en canto a il, xuzgaba inmerecido.

O belido parágrafo no que dou forma a isas manifestacions da máis delicada modestia, foi correspondido polo aplauso unánime dos comensales.

Fixo notar o irmán Cacheiro como se recordaba a Castelao por parte dos irmandíños de Mendoza, e, citando polos seus nomes a Rodríguez Amoedo, a Cobas, a Niel, a Manolo Fernandez, a Calvo i-os demais compañeiros, reseñou como foron acetando as diferencias que "certos representativos a vella usanza" emplean en desconsideración dos outos valo-

res galegos. Diferencias as que os irmandíños de Mendoza, con delicadeza e auto senso da propia diñidade, souberon e saberan decote amostar que non son insensibiles.

Por fin, o agasallado, refírese con todo cariño ao irmán Alonso Ríos, de quen dixo que era o animador espiritual da Irmandade de Mendoza, na que deixara, da súa visita recordos imborrables.

Aínda tivo un recordo agasallado para Rodolfo Prada, tan cordial e benquerido por todos en Mendoza. E fixo referencia as cordias relacións que manteñen cos tatalans, dos que teñen recibido mostras moi delicadas de afecto e distinción, que, pola súa parte, os irmandíños corresponden co meirande placer.

O irmán Cacheiro, que interesau grandemente a todos, recibiu moitas felicitacions e mostras de afecto e de admiración.

O Centro Oresano Agasalla Aos Esposos Cacheiro

O día 27 foron recibidos e agasallados os esposos Cacheiro polas autoridades do Centro Orensano, atopándose no acto toda a plana maior do galeguismo: Consello de Galiza, Comisión de Facenda, Centros Provinciais e Irmandade.

O Centro Orensano, con ise senso fino, asisado, con que sabe en cada intre esportar o sentimento da Terra i-enfortecelo deitandol nil as puras esenciais da galeguidade, entregou ao irmán Cacheiro Rei exemplares con autógrafo da reprodución do cuadro de Castelao titulado "O Gaiteiro", pra seren ouseguados a cada un dos socios da Irmandade Galega de Mendoza, da que o señor Cacheiro é presidente.

Para seren lidas no intre de recibir as estampas de mans do Presidente do Centro Orensano, irmán Luis Guede, o señor Cacheiro trazou as belidas espresions de outo e sinificativo recoñecimento, que deseguida reproducimos. Señor Presidente do Centro Orensano:

Enchido de gratitude recibo de vosas mans este preciado regalo pra os irmandíños de Mendoza.

Nada poidera levar, que aqueles homes —tamén bós e xenerosos, prégovos creólo— recibisen con máis patreótica ledicia; nin nada faría rebulir máis a súa fonda e fervente emoción galega, que esas estampas do noso gran Castelao. A firma que o ilustre guciro da galeguidade puxo en cada unha delas dalles tan outo valor, tan profundo sinificado, que os nosos irmáns de Mendoza han de gardar o voso presente, estade se-

gueros, coa mesma veneración con que se gardan as cousas máis santas.

Porque habedes de saber que alá nos eidos mendociños os nosos galegos teñen feito dos seus peit's verdadeiros santuarios de agarimo e respecto pra quen é, sin disputa, o primeiro cabaleiro de Galiza; e estas magnificas estampas, copias da orixinal e estupenda creación do máis glorioso dos galegos, han de servir, como dixo o poeta "pra falarlle de patrea a os desterrados", e han de presidir, non vos caiba dúbida, fogares de ferventes galeguistas, consagrados por enteiro a o santo ideal da redenzón da nosa Terra.

Agora, ao correr de cada día, os irmandíños cuianos verán nese gaiteiro que plasmon o xenio inimitable de Castelao, un xurdio

heraldo do heroico povo galego, que lles ven a anunciar co a súa gaita —que xa non chora, senón que vibra varilmente— o prouxi-mo día da victoria e a total realización das nosas sarelas de independencia e liberdade da Patrea Galega.

Comprendede, entón, señor Presidente, canto teño que agradecer a vosa fineza; canto teño que agradecer a humildade de que dou provas Castelao, que quixo pñer o seu ilustre autógrafo ao pé de cada unha desas estampas, e canto nos emociona, á miña muller e a min, este acto, que revela a xentileza e cortesía vosa, e que non non merecem's, pero cujo recordo encherá de orgullo toda a nosa vida.

Moitas grazas!

Castelao nun intre da súa humorística charla

A cabeceira do banquete aos esposos Cacheiro

Fragmento do Libro de Castelao Sempre en Galiza

Díxonos Castelao que cando él vivía o doce idioma de Galiza parecían estar tocando as táboas do berce da nacionalidade hespañola. Mellor sería que en vez de dicir "táboas do berce" díxese "táboas do ataúde", porque aquela unidade hispana que se estaba formando baixo a hegemonía do noso romance, foi detida na súa expansión por outra lingua menos culta e máis ousada. A poderosa particularidade de Castela frustrou a nacionalidade hispana, iniciada nos tempos visigodos, e a lingua galega, con todas as súas disposicións culturais — lirismo, humorismo, criticismo, saudosismo —, tivo que retornar aos patrios lares, onde aínda vive ao marxe d'esa entelequia que se ven chamando "nación hespañola". O poder abusivo de Castela puido formar unha estensa nacionalidade central que impuxo os seus módulos ao Estado hespañol; pero esa nacionalidade non é a nosa, porque non fala o noso idioma nin concorda con nós en ningún atributo natural de soberanía. E, polo tanto, nin a lingua galega é o berce da "nación hespañola", que Castela non foi capaz de formar, nin consentimos que se use o apelativo "hespañol" para desinir a particularismo castelán.

Lembremos a "Teoría do Nacionalismo Galego", escrita por Risco en 1920, cando Risco era alguén. Por esta teoría sabemos que o Estado hespañol, que herdamos do antigo réxime, é unha creación das doutrinas do Dereito Romano, sacado d'antre o refugallo dos séculos polos xuristas de Bolonia, devanceiros da noxenta praga abogadesca que xa somentes en Hespaña se padece. Eles fixeron do Dereito unha redución da vida a fórmulas metafísicas, para afogaren a liberdade e a vitalidade dos grupos naturais. Mais o Dereito que invocaban os xuristas non aplanou os accidentes da realidade hespañola; e dende a renascencia da variedade cultural de Hespaña, producida polo romanticismo (o romanticismo foi a primeira insurrección do espírito atlántico contra do espírito mediterráneo) algúns avisados políticos comezaron a falar d'un "rexionalismo ben entendido"; pero ese "rexionalismo" somentes ten da "rexión" un concepto xurídico e só reclama algunhas liberdades no orde administrativo. Así, a "rexión" non é nada fora da vida interior do Estado a que pertence. E dito queda que o "rexionalismo" non resolve máis que a parte cativa i egoísta do problema.

En troques, o "nacionalismo" quer, por riba de todo, crear unha vida e unha civilización propias en cada nacionalidade. O seu concepto da nación é un concepto histórico e non filosófico, da máis sensible realidade e independente do concepto de Estado. Unha nación pode ser tal sen autonomía de ningunha caste, sempre que o sentimento que a diferencia resulte inasimilable, sempre que se manteñan vivos os atributos que a caracterizan. Tanto é así que a máis completa e integral autonomía, a mesma independencia política, non abundan para formar ou manter os caracteres d'unha nación. Un Estado pode, inclusive, causar a desnacionalización

de un país. Unha cousa é a personalidade político-administrativa, que unha terra calquera pode reclamar en xusticia, co fin de resolver, de por sí, os seus problemas económico-sociais, e outra cousa é a personalidade que ten unha nación, viva libre ou asoballada por outra.

Os galegos non discutimos o dereito de Galiza a ser unha nacionalidade, porque Galiza xa é unha nacionalidade. Discutimos o dereito que, como tal se lle debe, i exercemos un deber cando reclamamos ese dereito. Galiza, pois, pode enfrentarse co Estado hespañol, en demanda dos dereitos que Castela lle usurpou e usurpa, porque os necesita para pór a producir todos os atributos da propia nacionalidade e crear a civilización que a súa cultura determina. Se os dereitos das nacionalidades están hoxe recoñecidos pola conciencia internacional é porque ta-

era xefe dos nacionalistas galegos. Dous anos antes (17 e 18 de novembro do 1918) celebrárase en Lugo a xuntanza dos galeguistas, para redactaren o seu primeiro programa, e previamente acordaron o seguinte: "Tendo Galiza todas as características esenciais d'unha nacionalidade, nós nomeámonos, d'hoje para sempre, "nacionalistas galegos", xa que a verba "rexionalismo" non recolle todas as aspiracións nin encerra toda a intensidade dos nosos problemas". Calquera que nos lea a nós ou a calquera galeguista comprometido na acción política dos derradeiros tempos, notará que o "galeguismo" anda dando voltas ao redor do "nacionalismo", sen atreverse a entrar abertamente nel; máis tamén é doado ver que sempre consideramos a Galiza como nación e que decote propugnamos por un movemento político, reivindicador dos derei-

que a Galiza se lle negan as garantías que necesita para desenvolver libremente a súa cultura i elevala, se pode, á categoría de civilización. Nós non tememos que Castela asimile a Galiza e mate a cultura multiseccular do povo galego; pero non consentimos que Castela nos imponha a súa civilización, impedíndonos que nós formemos a nosa. ¿Con qué dereito se nos obriga a aprendermos a lingua de Castela e non se obriga aos casteláns a aprenderen a nosa? ¿Con qué dereito se prescinde do idioma galego nas escolas de Galiza para que os galegos non se afagan a leelo e non sepan escribilo? Unamuno díxonos nas Cortes constituintes do 31 — na mesma sesión en que eu defendín a oficialidade de todos os idiomas hespañoles —: "... el castellano es una lengua hecha, y el español es una lengua que estamos haciendo". Pois ben; se aínda non existe unha lingua hespañola e compre formala para que sexa o vehículo social de todos os hespañoles, xusto sería que non se mantivese unha Academia oficial para "fixar, conservar e dar esplendor" ao idioma de Castela, xa feito, e logo imponelo, como idioma único como idioma de todos.

A hegemonía política de Castela fixo medrar a súa retratada cultura, até poñela, de súpeto, por riba da nosa, como a independencia de Portugal trocou en frores de xardín (civilización) as frores ventureiras (cultura) do noso linguaxe; máis é o certo que por culpa de Castela perdeu Hespaña canto nós podíamos darlle, e vendo a nosa cultura frorecida en Portugal podemos medir o ben que Galiza i Hespaña perderon. De todos xeitos non é a hegemonía política de Castela o que máis nos magoa; é a imposición do seu idioma e, polo mesmo, da súa cultura, e máis que nada da súa civilización. O ensino exclusivo do castelán impide o cultivo das demais linguas e, por ende, o desenvolvemento das outras culturas. Así é doado que Castela se amostre superior, cando non permite ningunha competencia. Unamuno ergueuse nas Cortes constituintes para impoñer o deber e o dereito de falar castelán — a lingua oficial da República — recalcando que a ningún se lle poidese eisixir o uso de ningunha lingua rexional. E para probarmos que era moi comprensivo, pronunciou estas verbos: "Toda persecución a una lengua es un

acto impío e impatriota". Pero non é impío e impatriota o consentir que os mestres en Galiza falen unha lingua diferente á dos seus alumnos, ou que un testigo teña que modelar o seu pensamento en castelán para facerse entender por un xuez forasteiro? A impiedade e antipatriotismo dos casteláns claro está que non se exerce con preceptos brutales, condenando a morte aos galegos que se atrevan a escribir versos na lingua que mamaron no leite... ¿Non faltaba máis! A impiedade e antipatriotismo delátase d'abondo nos procedementos coactivos de asimilación, incluso na proposta de Unamuno. Nin os casteláns da nosa República foron capaces de confiaren a un libre xogo das varias culturas e linguas hespañolas a consagración definitiva do feito hexemónico de Castela, gañado xa en lances irrevisables; e para os seus anceios asimilistas non lles abundaba o influxo natural da súa superioridade de sobor do que eles consideraban inferior, particular, rexional. Era preciso, polo visto, o proseguimento da política opresora da monarquía, encamiñada a matar, por asfisia, todo canto non fose castelán. Era preciso que as linguas e culturas rexionales (somentes é nacional a lingua de Castela) viviran en campos de concentración ou sometidas ao xeneroso trato que a política liberal de Norte-América concede aos seus indios...

Frente á política asimilista dos casteláns non-os queda máis que un recurso: opor unha rexa acción nacionalista. A intransixencia dos galegos, fronte á intolerancia de Castela, é un acto de indeclinable diñidade.

Hoxe

Una arela ficará complida cando Galiza conquira plenamente a súa autonomía. Hoxe os galegos sentímonos mais perto dese fito coa entrada dun persuoero da nosa Patria ao Goberno eisilado.

E o premio á perseverancia que debe servirmos para afirmar a nosa fe e persistir na loita deica que o nosa Terra sexa realmente nosa.

Demostración a Castelao

O noso ben querido Castelao foi cordialmente agasallado o derradeiro sábado, con un xantar servido nos salons do Jockey Club, co que, un núcleo de amigos íntimos i escritores ar-

xentinos quixeron testificar a súa admiración i o seu fondo cariño a tan ilustre figura da Galiza eterna, a que encarna e representa como artista, político e patriota, todo en grado eminente.

Nonos chamamos "nacionalistas" porque esta verba fíxose odiosa nos beizos de quen así se chama e non o é; pero nós seguimos sendo tan "nacionalistas" como en 1918.

En política deixamos de chamarnos "nacionalistas" porque non pretendemos converter a Galiza nun Estado independente, e de antemán facemos uso da autodeterminación, que a toda nacionalidade lle corresponde, para ofrecer dos nosos dereitos todo canto sexa necesario en favor da unión hespañola; pero se Galiza é unha "nacionalidade hispana", que cede gran parte dos seus dereitos políticos até reducirse practicamente ao grado xurídico d'unha simple "rexión", non pode, en troques, eludir un soio punto dos seus deberes morales, da súa independencia espiritual, porque é un ser vivo e non ten dereito a suicidarse. Cando entramos na esfera do espírito (do noso espírito) sentímonos cada vez máis "nacionalistas", é dicir, máis arredados do espírito de Castela. Somos xenerosos ante Hespaña e seríamolo moito máis ante un Estado peninsular, organizado en réxime federal; pero somos intransixentes ante Castela. Somos, en fin, verdadeiros "nacionalistas".

A intransixencia, con sermos antipática, é un deber de todo "nacionalista galego". cando vé

Velahí o que Vicente Risco nos ensinou fai 22 anos, cando

Rumania Tamén Rompe con Hespaña

Siguindo o exemplo de Polonia, o goberno rumano rompeu as relacións diplomáticas co dictador hispano. Non recoñecen aínda ao goberno de Xiral, pero asegúrase que pronto o fará.

As nacións da Europa ourental han iniciado un movemento ofensivo en contra do réxime falanxista; e tras de Polonia e de Rumanía, iran seguramente Yugo eslavía e Checoslovaquia.

Xa que Norteamérica e Inglaterra boicotean ao goberno republicano e amparan ao discípulo de

Hitler e Mussolini, as nacións que xiran na órbita rusa, apréstanse a darlles unha lección aos laboristas ingleses e aos demócratas ianquis.

E posibel que todo elo sexa unha manobra rusa para meterse cos angloamericanos. Non o poñemos en dúbida; pero a nós o que nos interesa é que se nos faga xusticia, importándonos pouco que o que nos axude teña algún outro interés en facelo.

Alá veremos o que sal de todo este choio.

Recordando a Galicia

Fai xa moito tempo que a co-
lectividade galega está en deu-
da con dous artistas nosos que
sempre puñeron o seu arte ó
servicio da nosa patria, pra ho-
noral-a e realzar as suas cousas.

Referímonos a Maruxa Boga
e Fernando Iglesias (o Tacho-
las) que, aparte d'outras au-
tuacías de diverso orde, no ta-
rro do arte, veñen facendo,
desde longo tempo, unha mani-
festa audición radiotelefónica,
que ten por título o d-esta liñas,
e que se porpala todol'os do-
mingos as 13.30 horas por "Ra-
dio Buenos Aires". Por certo
que esta parexa de excelentes
artistas nosos xa nos teñen
acostumados á constante ouser-
vación da súa laboura artística
e cultural, con idea e sentimen-
to galegos; xa sabemos que os
guia un sano patriotismo e un
nobre desinterés que convén
destacar pra que non todas as
manifestacións de galeguedade se
enfoguen no mar da incompre-
n-
sion, ou do esquecemento. Eles,
Maruxa e Fernando, son dous
artistas nosos que sempre tive-
ron, e teñen, outa devoción por
Galicia, de xeito que os galegos
temos a obriga de non desco-
no-
cer esto e de prestar toda a po-
sibel axuda a eses artistas, i-a
todos os outros que con eles co-

laboran.

A audición "Recordando a
Galicia" non é unha audición
de mercadeiros do patriotismo
nin do arte; é algo mais outo e
dino que todo eso; por elo ten
comenencia que os galegos lle
emprestemos axuda siquera se-
xa co noso aprauso i-a verba
amiga que día a sensación de
que quen se sacrefica a traba-
llar pra Galicia e pr-ós galegos,
conta, polo-o pouco, coas simp-
tías dos que saben valorar o ar-
te i-as intencións dos que fan
arte polo-o arte mesmo, pra man-
ter ergueito o seu ideal.

Maruxa Boga e Fernando
Iglesias dan todo e que teñen
(que é moito) artisticamente e
patrioticamente, sin pedir ren-
por facer esa laboura fecunda.
A nós, os galegos, é a quens
nos convén conocer esa laboura
e darlle toda a nosa simpatía, a
nosa cordialidade pra que os ar-
tistas de que falamos teñan a
seguridade de que non somos
insensibles ó arte nin esquen-
cemos ós que, co seu arte, saben
erguer ben outo o nome sacro-
santo de Galicia e levar ós fo-
gares dos galegos emigrados un
anaco da propia alma galega e
unha gozosa lembranza da ter-
rra que nos deu amoroso berce
ó nacer.

Os Mártires de Carral

O 26 de abril cúmplense cen anos dos fusilamentos
con que foi tráxicamente epilgado o movemento patrió-
tico galego, que tivo a súa iniciación na memorabel Asam-
blea de Lugo, na que foi plantexada a cuestión da inde-
pendencia da Nación Galega.

Para conmemorar aquel movemento e honrar aos
mártires caídos en Carral, — dempois dun habilidoso re-
cúo dos directivos de Centro Gallego de Buenos Aires que
decote saben atopar incoemente cando se trata de erguer
o sentimento patriótico galego e de honrar a Galicia—,
as demais grandes entidades galegas, que son as que
realmente sinten inquedanzas espirituales e representan
a opinión i-o sentimento nacional da nosa colectividade,
resolveron celebrar un acto no mesmo día de cumprirse
os cen anos daquel martirio.

A tal fin, foi nomeada unha comisión que xa se está
ocupando aivamente do seu cometido.

A NOSA TERRA asociase con vivo sentimento a tan
patriótica conmemoración e xusto homenaxe aos que co
seu sangue deitaron na Terra Galega semente de liber-
tade, que algún día ha de dar o seu froito para ben do
noso povo e dos seus outros ideaes, humanos e xeneroso
como o foi aquel sacrificio.

Importante Iniciativa Galeguista

Damos deseguida as bases do
curso que organiza a Fede-
ración de Sociedades Gallegas,
iniciativa diña de todo aplauso,
e que importa unha verdadeira
novedade para a nosa colonia do
Plata, e a revela, boa orientación
para fomentar o cultivo do noso
idioma.

BASES Y PREMIOS QUE SE OTORGARAN

Un premio de quinientos
(\$ 500 m/n.) pesos moneda na-
cional argentina, a la mejor no-
vela, escrita en idioma gallego,
de tema libre y de extensión co-
rriente.

Un premio de quinientos
(\$ 500 m/n.) pesos moneda na-
cional argentina, a la mejor co-
lección de ensayos de temas li-
bres, sobre arte, literatura, mú-
sica, folklore o historia, en idio-
ma gallego.

Un premio de quinientos
(\$ 500 m/n.) pesos moneda na-
cional argentina, a la mejor co-
lección de poesías de diez poe-
tas franceses o ingleses moder-

nos; o, de ambos idiomas a la
vez, traducidos directamente al
gallego. Los poemas no podrán
pasar de doscientos versos por
autor.

Un premio de quinientos
(\$ 500 m/n.) pesos moneda na-
cional argentina, a la mejor co-
media dramática de tema libre,
en varios actos, en idioma ga-
llego.

Los trabajos deben remitirse
al domicilio de la Federación,
Chacabuco 955, Buenos Aires,
hasta el 12 de octubre de 1946.

Todos los trabajos deberán
estar escritos a máquina, de un
solo lado y en papel carta u ofi-
cio; deberán estar firmados con
seudónimo y lema. En un sobre
lacrado aparte, en el exterior,
debe figurar el lema y el seudó-
nimo; y en el interior, el nom-
bre, el lema, el seudónimo y el
domicilio del autor.

Un jurado competente, ten-
drá a su cargo el discernimiento
de los premios; pudiendo decla-
rar desiertos los que, a su jui-
cio, no los merezcan.

Castelao, el Dibujante de lo Humano y del Espíritu, ha Aceptado ser Ministro

Don Alfonso R. Castelao ha sido invitado a in-
tegrar en nombre y representación de Galicia, el go-
bierno de la República Española en el destierro. Nin-
gún otro, con ser muchos sin embargo los que po-
drían ostentarla con los títulos ganados en la defensa
y el servicio de los grandes ideales gallegos podrían
llevar esa representación con más altas credenciales,
porque en la vida y en la obra de Castelao están re-
sumidos aquellos ideales con entrañable profundidad.
El gran artista de "Cousas", el escritor de "Os dous
de sempre", el ensayista lucido y profundo de "Sem-
pre en Galiza", el penetrante analizador que se in-
clina sobre la inmensa comedia humana con el lápiz
de "Cincoenta homes por dous reás", el investigador
y el erudito, el legislador y el arqueólogo que ha ido
a buscar en los dolmenes esparcidos sobre las landas
bretonas la huella de las emigraciones milenarias
que encontraron su Finisterre en Galicia, el poeta en
suma, se funden y se armonizan en la obra de Cas-
telao, como se funden en su vida y en su acción po-
lítica y educadora los grandes ideales de fraternidad
humana y las anchurosas corrientes de cultura de
ese pueblo ilustre que ya sabía batir el estaño y de-
safiarse el pavor de los remotos horizontes marinos,
cuando el resto de Europa permanecía sumido toda-
vía en la barbarie. Castelao no lleva por eso al go-

bierno de la España libre en el destierro la repre-
sentación del Consejo de Galicia, que le designó su
presidente hace algún tiempo, sino que lleva también
la investidura ideal que le acuerdan, de consuno, la
invariable rectitud de su conducta en la defensa de
los derechos populares, la devoción filial de su amor
hacia la tierra y el fervoroso y constructivo idealis-
mo de toda su obra, universal como la cultura de
donde procede. Ninguno mejor que el gran artista
podría representar a Galicia, repetimos, en el gobier-
no con que la República vuelve a mostrar serena-
mente sus títulos legítimos en medio de la confusa
aigarría de las "combinaciones" internacionales.

Como los representantes de Cataluña y de Euz-
kadi, Castelao llevará al gobierno del señor Giral la
presencia simbólica de un pueblo que votara por
abrumadora mayoría el Estatuto autónomo hace ya
die z años y que afirmara de ese modo la voluntad de
su soberanía espiritual dentro del cuadro de la Re-
pública constitucional y democrática. Personero ilus-
tre de aquella voluntad, que se manifiesta en todos
los actos de su vida pública y en toda su labor de
artista, Castelao continuará trabajando allí por Ga-
licia y por su pueblo, fundidos para el gran artista
en la unidad de un solo amor.

(De "Noticias Gráficas")

Sesión Estraordinaria do Consello Ourentador da Irmandade Galega

No honore de Cacheiro Rei, presidente da Irmandade de Mendoza

INTERESANTE INFORME DE CASTELAO

O viernes 22 d-este mes de mar-
zo, celebrou sesión estraordinaria
o Consello Ourentador da Irman-
dade Galega, a que foi adicada ao
ñor Manuel Cacheiro Rei, Presi-
dente da Irmandade de Mendoza.

O Presidente do Consello, Ir-
mán Domingo Maza, abriu a se-
sión e dou a benvida ao ñor Ca-
cheiro, quen foi saudado pol-
os aprausos dos irmandiños que en-
chían o amplo salón de actos do
Centro Orensano.

Fixo o irmán Cacheiro un rela-
to de como xurdira e fóra impón-
dose a Irmandade Galega de Men-
doza, crebando vellos e enraizados
prexucios, que nada favorecían a
Galiza nin a España, e amosan-
do diante da opinión, que se viña
alimentando de lugares comúns,
as interesantes facetas da nosa
historia, voluntariamente inñora-
da e suplantada pola calunia, e
as interesantes facetas da nosa
realidade que, non soio bota por
terra aqueles lugares comúns, se-
non que se concreta en creacións
sociais, en aitudes políticas, i-en
trazos espirituales que lle dan un-
ha fisonomía propia.

Fai resaltar a sorpresa, primei-
ro, e a grande consideración, dem-
pois, que a Irmandade Galega
produxo e acedou coa súa condu-
ta nos medios mendocinos, cata-
láns e vascos; e tamén a pouco
grata acollida que mereceu de
parte dos centros peninsulares
"chapados a vella usanza" e ben-
quistos coas desfiguracións histó-
ricas que tanto nos magoan.

"Nos preferimos a calidade ao
número". Velahí o lema da Ir-
mandade Galega de Mendoza, en-
col do cal, o irmán Cacheiro fixo-
nos ver como xiraba a laboura
d-aquela Irmandade deica conque-
rir, tan depressa, o outo prestixio
que hoxe a adorna e pon no lugar
merecido o nome de Galiza.

INFORME DE CASTELAO

Castelao dou conta do telegra-
ma do ñor Giral, no que lle ofre-
cía un posto de ministro no go-
berno. Choio que foi ampiamen-
te considerado, acordándose por
unanimidade aconsella a Castelao
que aceptara o posto que se lle ofre-
cía.

Dempois fixo Castelao unha de-
tallada eisposición de marcha do
movemento galeguista e demais
forzas de resistencia no interior
para o que contaba con amplias
informacións de Galiza e de Fran-
cia, das que reservou os detalles
que poideran resultar comprome-
tedores. Igoalmente dou detalles
cumplidos de todo o movemento
interior de España e da marcha
de Galeuzca no interior e no eiste-
rior.

O Secretario do Consello de
Galiza leu unha resolución das
forzas do interior, na que se co-
ncretaba que, as organización po-
líticas de Galiza, todas a unha, coi-
ncidían que o representante de Ga-
liza no Goberno Giral tiña de ser
Castelao.

Concordante co acordo das for-
zas do interior, e a pedido do re-
presentante da Irmandade de La
Plata, Dr. Núñez Búa, eispresou-
se o desexo unánime de que Cas-

telao fose no goberno o auténtico
persoero de Galiza, asumindo a
representación de todas as forzas
políticas e non d'un soio partido,
inda que por razóns de tónica gu-
bernamental, a súa designación ofi-
cial tivese iste derradeiro carate.

Dempois de pasar revista as
complicadas circunstancias do pre-
sente intre político, nos ordes par-
ticular e xeral, o Consello estimou
que, fora das dificultades que com-
pre vencer por parte do goberno
da República, e aínda as que te-
rán de presentárense dempois que
elas poidan ser superadas para
que sexan recoñecidos os dereitos
da Nación Galega, a incursión de
Castelao no Goberno debe mirar-
se coma un feito auspicioso e un
novo paso cara a consolidación
e o recoñecimento legal da perso-
lidade nacional galega. E con elo
deuse por rematada ista memorá-
bel xuntanza no medio d'un gran
de entusiasmo e fervor patriótico.

Casa OTERO

Placas Radiográficas

Artículos de Calidad ELIOT
Para Farmacias y Hospitales

Agujas y Jeringas Hipodérmicas
Catgut, Guantes, etc. Perfumería

GENERAL URQUIZA 624
U. T. 45, Loria 8273

NARCISO VIDAL (h)

AGENTE OFICIAL KODAK

- Películas
- Radiográficas
- Accesorios
- Rayos X

PASTEUR 768 Bs. AIRES
U. T. 47 - 4718

CASA DURAN

- SOMBREIROS
- CAMISAS
- BONETERIA
- PANTALOS

30 Gral. Bosch 30 U. T. 22 - 4405
AVELLANEDA (PIÑEIRO)

BARCOS ANCLADOS

Publicamos, mais logo, as verbas que foron ditas polo irmán Avelino Díaz na audición "Recordando a Galicia" que dirixen Maruxa Boga e Fernando Iglesias (Tacholas), por Radio Buena Aires, o día 7 d'este mes.

Publicamolas en castelán tal como foran pronunciadas alí, por razón ben explicable.

N. da R.

Estimados Radiooyentes:

En la brevísima intervención que voy a tener, es el desarrollo del programa de hoy de esta simpática audición que voy a tener, en el mas y módulos de la misma, para no desentonar y, también, para ser consecuente conmigo mismo, en el sentido de continuar la trayectoria de todos los días en mi humilde vivir de emigrado.

Como es sabido, tiene esta audición por fin especial, sinó exclusivo, la exaltación de Galicia y de todas sus nobles cosas, y ello es tan acorde con mi modo de pensar y con mi modesta prédica de siempre, que en este instante, me parece que estoy aquí para reafirmar algunas de las cosas que ya muchas veces he dicho en la tribuna, en el periódico o en la circunstancial charla de café.

Así, pues, identificado, en el amor a mi patria lejana, con quienes dirigen y colaboran en esta audición, y comprendiendo la índole de la misma, ha de ser un tema relativo a los gallegos el que intentaré desarrollar muy ligeramente en los breves minutos que estaré frente a este micrófono amigo.

Barcos anclados, llamo yo a los emigrados que, por más que lo deseen, no pueden volver a su patria, aunque nadie, en ella, les ponga impedimento para regresar. No me refiero, claro está, a los emigrados forzosos, sino a los que lo son por su voluntad, es decir, a los emigrantes que salieron a la aventura, con la esperanza de volver, más pronto o más tarde, a su patria.

Los gallegos somos muy afectos a emigrar, no tanto por necesidad, o deseo de hacer fortuna, como por costumbre y afán de aventura. No es, en la mayoría de los casos, un problema económico lo que nos impele a emigrar, pues, a esta altura de los tiempos, ya se sabe que pocas veces se resuelve el tal problema en la emigración.

No es, tampoco, la ambición de hacernos ricos ya que hace mucho tiempo que se sabe perfectamente que, en América, (el continente que ofrecía en otras épocas, más posibilidades para enriquecerse) ya no hay más perspectivas que las de un mediano pasar. Es el espíritu de aventura y el afán de ver y conocer y lo es

tanto que, si bien los gallegos nos encaminamos en mayor proporción hacia estas tierras, por su mayor capacidad de absorción del caudal inmigratorio, también nos dirigimos hacia otras latitudes, sin que los arredren obstáculos, sin que nos amilanen temores de ninguna especie. Así, "en cualquier tiempo y en cualquier comarca", se hallan gallegos a quienes la aventura, más idealista y romántica que vulgar o interesada, llevó a las más apartadas regiones de otros continentes.

Claro está que no desdenamos la fortuna, ni somos insensibles a sus halagos, si ella se digna llamar a nuestra puerta. No puede, tampoco, excluirse la posibilidad de que haya, en ciertos casos, un propósito concreto de llegar a tales, o a cuales posiciones de preeminencia. Pero, esto no vendría a demostrar más que un afán de su peración fundado en las aptitudes y la capacidad que tenemos, todo lo cual es algo así como el cuño racial que nos distingue.

Tenemos otras características, tales como la ausencia de temor y una gran confianza en el éxito de todas nuestras empresas; y tanto es así que, estas dos cosas, nos hacen ser profundamente individualistas de modo que, aisladamente, cada uno de nosotros se siente capaz de afrontar todos los obstáculos y vencerlos, o caer, con dignidad y orgullo, ante la fuerza ciega del destino. Concretamente, los gallegos podemos autodefinirnos con aquellas frases de un poeta nuestro:

"Toda noble pasión mi ser labarca,
a todo noble estado me acomodo
que, en cualquier tiempo y en cualquier comarca,
siendo gallego puedo serlo todo".

Hay tres factores que influyen (aparte del trato cordial que recibimos y que nos esforzamos en merecer), para que tengamos que considerarnos como barcos anclados, en los países en que vivimos, especialmente en los de hispanoamérica. Primero: la pobreza que mata todo intento de retorno al lar nativo, a la vez que reaviva el orgullo (si, el orgullo de la pobreza digna) que no permite confesarse fracasado, o vencido. Segundo:

la riqueza en la menor proporción de los casos que, luego de conquistada, nos retiene, nos ata, y nos hace sus esclavos, para preservarla y aún aumentarla. Y, finalmente, el amor.

El amor es el lazo más fuerte que nos liga, definitivamente, al país que nos acogió como emigrantes. Se emigra: Emigramos siendo jóvenes, muchos casi niños; allá en Galicia, dejamos a nuestros padres, nuestros hermanos, los amigos, a todos y a todo lo que nos fué querido en la niñez. Y salimos a la aventura. La vida es risueña o triste, los días se suceden, claros o tristes, nos acompaña la suerte o la desgracia, triunfamos o caemos derrotados.

Y, un día, pasa el amor a nuestro lado; el amor que nos ha de encadenar, que ha de ser como un ancla que nos retendrá para siempre. La esposa, el hogar, luego, los hijos que vienen y hacen que su patria sea la nuestra, por los cauces del amor y de la sangre. Después el lógico resultado, la constante permanencia en donde está nuestro tesoro de ternuras, donde está preso nuestro corazón.

Hoy, mañana y siempre, hasta que caemos, vencidos por el último cansancio, en el postrer sueño y nos quedamos para siempre dormidos en el regazo generoso de la patria de nuestros hijos.

Barcos anclados, amigos americanos!
Barcos anclados, hermanos gallegos!
Pero, allá en Galicia, quedaron las madres llorando y esperando!
Lloran y esperan, hermanos gallegos!
Sea para ellos nuestro emocionado recuerdo de hoy y de siempre!

REVISTA GALEUZCA

Aparece e atópase en venda o número 8 da importante revista "Galeuzca". Hai nela traballos importantes encol dos intereses galegos, vascos e cataláns e da actualidade política da Península.

Sigue en aumento o interés acadado por esta publicación nos medios político-culturales e no público en xeral, que atopa nela un novo enfoque dos problemas e unha nova perspectiva para o porvir dos povos hispánicos Veleiquei o índice dos traballos contidos neste número:

Editoriales: La declaración tripartita. Franco ante la O. N. U.

Colaboracións: Por qué vinieron a menos nuestras lenguas, por Gabino Gargita. El cruce de los caminos, por L. Nicolau d'Oliver. El bloqueio Comercial de Galicia, por Castelao. La caída de la Cataluña autónoma en 1714, por Pere Mas i Perera. El caserío matriz de la raza vasca, por Manuel de la Sota. A donde va Inglaterra?, por José Domínguez dos Santos. La expedición de Abderrahman II contra Pamplona en el año 924, por I. de Gurruchaga.

Documentos: Nota de los presidentes Giral, Irla y Aguirre. La nota tripartita. Declaración del señor Giral.

Información: El C. N. de la Democracia Catalana. Los gallegos y Martí Antonio Villar Ponte.

Significativa nota da Federación de Sociedades Gallegas a don Alfonso R. Castelao

"Bos Aires, 27/3/46. Sr. Don Alfonso R. Castelao. Belgrano 2605. Capital.

Distinto e querido irmán: Pol-a información da prensa diaria, e tamén por amigos comúns, enterámonos do seu nomeamento de ministro do goberno republicano hespañol no desterro, residente actualmente en París.

Este aito de xusticia e de gran significación política para Galicia que acaba de realizar o señor presidente da República Española, échenos de verdadeira ledicia como galegos e como republicanos.

Temos a maior satisfacción en que este importante cárrago haixa recaído en un cidadán de tan outos e acrisolados méritos como vostede, que é o auténtico representante da verdadeira galeguidade, que sabemos ha de defender en todo intre, e así como a democracia e a república téñen e terá en Vde. un afervoadado adalide, como tivo en toda a súa vida de gran artista e de honesto e dereito político.

Coas nosas felicitacións máis sinceras e deseando-lle os máis grandes éxitos para Galicia, reciba os nosos sentimentos de cordialidade e vella estimación.

Pol-a J.E. da Federación de Sociedades Gallegas. — (Fdo.): Antonio Alonso, Secretario Xeral".

O Galeguismo e Galeuzca en Chile

Baixo a intelixente dirección de R. Suárez Picallo e Celso Garrido, representantes do Consello de Galiza, o galeguismo vai conquerindo enraizamento e prestixio na colectividade galega de Chile.

O prestixio e a labourea de Picallo e de Garrido danlle a colonia galega de Chile un perfil que acusa a enxebre espiritualidade que é tónica do movemento galeguista.

Hai hoxe en Chile un ambiente de cordialidade republicana, que sigue os módulos impostos polo movemento galeuzquiano, fitando a estrutura plurinacional do futuro Estado Hespañol. Nun pe de comprensiva igoaldade trátase as institucións representativas do republicanismo xeral hespañol coas que representan as colectividades nacionais de

Galiza, Euzcadi e Cataluña. Ao conquerimento de tan intelixente armonía, contribuíron moi eficientemente os irmáns Picallo e Garrido.

O movemento de Galeuzca da en Chile a impresión da firme solidariedade que reiteradamente veñen pondo de relevo nas situacións estreitamente iramandadas os representantes dos Gobiernos vasco e catalán e os do Consello de Galiza. Feito, isto, recollido e destacado pola prensa chilena.

Así, temos a vista exemplares de "La Nación", "La Opinión" e "El Mercurio" onde se fai resaltar a "fraternal hermandad de las delegaciones de Galicia, Euzcadi y Cataluña".

Vaian as nosas congratulacións ia nosa embora a canto axudaron a producir ise clima de comprensión diña e patriótica.

Francisco Blanco

CIGARRERIA POR MAYOR Y MENOR

Av. SANTA FE 1100

U. T. 41, Plaza 0278

O seu TRAXE

O seu SOMBREIRO

A sua CAMISA

A sua ROUPA INTERIOR

MERQUEOS EN:

CELTA

FEDERICO LACROZE 4086

UNHA CASA ENTEIRAMENTE GALEGA

One-Eleven

EL GRAN CIGARRILLO

AMERICANO

35 cts.

Dépois, fazeis...
Forma, fazeis...
Pode oprimir o ferro...
Un corpo enroscado...
Mais os nobres idios...
E gloriosos instantos...
Esos... non pode, non...
(dare ferro...)
Ma a morte, extinguido...
Eduardo PONDAL

A Nosa Terra

(NUESTRA PATRIA)

CORREO ARGENTINO Central B	FRANQUEO PAGADO
	Concesión No. 2032
	TARIFA REDUCIDA
	Concesión No. 2727

Año XXX

BOS AIRES, MARZAL - ABRIL 1946

Redacción - Administración: Rúa BELGRANO 2186

Núm. 4to

Estatuto de Galicia

APROBADO POLOS CONCELLOS EN COMPOSTELA

TITULO I

Preliminar

Artículo 1º Galicia se organiza como región autónoma en el Estado español, con arreglo a la Constitución de la República y al presente Estatuto.

Su territorio es el de los municipios comprendidos dentro de los actuales límites administrativos de las cuatro provincias de La Coruña, Lugo, Orense y Pontevedra.

Art. 2º Podrá agregarse a Galicia cualquier territorio limítrofe de características históricas, culturales, económicas y geográficas análogas, mediante los requisitos que las leyes generales establezcan.

Art. 3º A los efectos de este Estatuto, se consideran gallegos: los que lo sean por naturaleza y no hayan adquirido vecindad administrativa en otro territorio de la República, y los demás españoles que ganen vecindad en Galicia.

Los derechos individuales serán en Galicia los definidos por la Constitución de la República.

Los españoles no comprendidos en el primer párrafo de este artículo, tendrán en Galicia iguales derechos que los que tengan los gallegos en el resto del territorio español.

Art. 4º Serán idiomas oficiales en Galicia, el castellano y el gallego; pero en las relaciones oficiales de la Región con autoridades de otras Regiones y con las del Estado, se usará siempre el castellano.

Todo escrito que se presente a Tribunales y Autoridades redactado en gallego, será reproducido en castellano cuando lo pida parte interesada; y lo mismo se hará en cuanto a resoluciones y notificaciones de todas clases.

Las copias de documentos redactados en lengua regional, que los fedatarios expidan en castellano, bien a instancia de parte o porque hayan de producir efectos fuera de Galicia, deberán contener también el texto gallego.

Los funcionarios que se designen para actuar en la Región deberán acreditar conocimiento de la lengua gallega.

COMENTARIOS

Los artículos 1º y 2º son copia literal de lo que previene la Constitución de la República en sus artículos 10º y 11º, y no podía empezar de otro modo un Estatuto que se ajusta a ella.

El art. 3º es, en su párrafo primero, no una limitación sino una garantía para evitar la doble vecindad, a efectos administrativos y políticos, exactamente igual a la que en la actualidad señalan las leyes municipales prohibiendo, por ejemplo, que los vecinos de un Ayuntamiento voten en otro. Los párrafos 2º y 3º son, sencillamente, reproducción de condiciones que la Constitución señala para evitar que el régimen de Autonomías

pueda producir diferencia de trato entre los españoles. El hecho de que, expresamente, fuesen reproducidas en el Estatuto de Galicia desmiente el calificativo de separatista que algunos han pretendido atribuirle.

El art. 4º contiene la oficialidad del gallego con el castellano dentro de Galicia. Ningún gallego que se precie de serlo puede encontrar mal que se reconozca a nuestra gloriosa lengua ese derecho, cuyo fundamento legal está en el artículo 4º de la Constitución, que ha previsto "el reconocimiento por leyes del Estado (y nuestro Estatuto será una de ellas) a las lenguas de las Regiones". La facultad para que quienes lo deseen usen el idioma gallego no supone obligación ni entorpecimiento para los demás, pues, según la Constitución, "todo español tiene obligación de saber el castellano y el derecho de usarlo".

No tiene razón, por consiguiente, cuantos, con pretextos relacionados con estos artículos del Estatuto, se dedican a combatirlo.

TITULO II

Poder Regional

Art. 5º Las atribuciones reconocidas a Galicia en este Estatuto, serán ejercidas: por una Asamblea Legislativa, por el Presidente de la Región, y por un órgano de gobierno que se denominará Junta de Galicia; o por el Pueblo directamente actuando en cualquiera de las formas que establecen los artículos 6º y 10º de este título. La función judicial se ejercerá por Jurados, Jueces y Tribunales, con arreglo a lo que sus leyes orgánicas determinen.

Art. 6º La Asamblea se compondrá de diputados elegidos por sufragio universal, igual, directo y secreto, según un sistema de representación proporcional, y para un período de tres años.

Se reunirá, sin que sea precisa convocatoria especial, los días primero de abril y primero de octubre de cada año, y, además, con carácter extraordinario, en los casos que señala su ley orgánica, sin que pueda ser suspendida en sus funciones.

Los diputados de la Asamblea, gozarán de inmunidad por los votos y opiniones que emiten en el ejercicio de su cargo; y su mandato podrá ser revocado por los electores mediante los requisitos que establezca una ley especial.

Art. 7º El Presidente de la Región asumirá la representación de Galicia para todos los efectos; y la del Estado en las funciones cuya ejecución directa corresponda a éste.

Será elegido por votación popular directa y secreta, para un período de cuatro años, y podrá ser reelegido en la misma forma para otro período igual. Terminado este segundo mandato, no será elegible hasta que transcurran otros cuatro años más.

En los casos en que vacare la Presidencia, asumirá provisionalmente sus funciones el Pre-

sidente de la Asamblea, a quien sustituirá el Vicepresidente de ésta, debiendo procederse, dentro del plazo de dos meses, a elección presidencial.

Art. 8º La Junta de Galicia se compondrá del número de miembros que la Asamblea determine. El Presidente de la Región nombrará y separará libremente al Presidente de la Junta y, a propuesta de éste, a los miembros de la misma. Deberá separarlos en el caso de que la Asamblea legislativa les negare, explícitamente su confianza.

Art. 9º El Presidente de Galicia podrá disolver la Asamblea, por una sola vez durante su mandato, mediante decreto motivado, y convocando, al mismo tiempo, nuevas elecciones, que habrán de celebrarse dentro del plazo de sesenta días. Si la nueva Asamblea, por mayoría absoluta, estimase improcedente el decreto de disolución, se considerará terminado el mandato presidencial.

Cuando la Asamblea, por el voto de sus tres quintas partes, declarase su incompatibilidad con el Presidente, éste cesará en sus funciones, y se someterá dicho acuerdo a la decisión del cuerpo electoral dentro del plazo de treinta días. Si el resultado fuere contrario al acuerdo, el Presidente recobrará inmediatamente sus funciones y la Asamblea quedará disuelta; debiendo procederse, en otro caso, a nuevas elecciones presidenciales en el término de dos meses.

Art. 10º Toda ley votada por la Asamblea será sometida a "referéndum" popular, cuando lo soliciten, dentro de los treinta días siguientes a su votación, un número de electores no inferior al quince por ciento de los comprendidos en el censo.

La asamblea quedará obligada a deliberar sobre cualquier proposición de ley que formule ante la misma igual número de electores.

Art. 11º El Presidente de la Región y el Presidente y demás miembros de la Junta de Galicia, serán responsables, civil y criminalmente, ante el Tribunal de Garantías de la República, por las infracciones de la Constitución, de este Estatuto y de las leyes.

Art. 12º A los efectos de este título, una ley especial de la Región determinará la división electoral de su territorio sin contradecir la legislación del Estado, y regulará la forma en que los gallegos residentes en el extranjero, que no hayan perdido la condición de españoles, podrán estar representados en la Asamblea.

Art. 13º La Administración de Justicia podrá ser organizada por la Región, excepto en los órdenes militares y de la Armada, conforme a los preceptos de la Constitución y a las leyes pro-

cesales y orgánicas de la República; y asimismo será de su competencia la determinación de las demarcaciones judiciales de todo orden dentro del territorio gallego.

La Región nombrará los Jueces y Magistrados en toda la jurisdicción de Galicia, mediante concurso entre los funcionarios del escalafón general del Estado.

Le corresponde, también, el nombramiento de Jueces municipales mediante el régimen que por una ley se establezca, y el de secretarios y auxiliares de la Administración de justicia con arreglo a las leyes de la República.

La audiencia territorial de Galicia, por medio de una Sala especial, conocerá de los recursos de casación en los asuntos referentes al derecho foral; y otra Sala de la misma, compuesta por Magistrados procedentes de la carrera judicial y altos funcionarios de la Administración gallega, resolverá, en última instancia, los recursos contencioso-administrativos que se promovieren por aplicación del derecho regional. Los conflictos de jurisdicción entre autoridades judiciales, administrativas y contencioso-administrativas dependientes del Poder regional, serán resueltos por el presidente de la Región, previo informe de los organismos superiores de estas jurisdicciones entre las cuales se plantea la contienda jurisdiccional.

COMENTARIOS

A este segundo título se refiere en gran parte la cuestión tan debatida de si la autonomía ha de ser sólo administrativa o también política.

No habría cuestión, si todo este título fuese substituido por un solo artículo reconociendo a Galicia facultad para organizarse como la primera Asamblea gallega determinase. Pero los representantes que asistieron a la gloriosa Asamblea de Compostela prefirieron que se redactase así por entender que el Estado al conceder un régimen de autonomía han de existir garantías acerca de su funcionamiento.

Por lo demás, el sistema adoptado reúne todas las garantías de los regímenes democráticos más modernos sin olvidar las características de Galicia. Así lo demuestra la simple lectura de los diferentes artículos, especialmente el 5º, el 6º, y el 10º, en los que se reconoce al pueblo verdadera intervención en las cuestiones públicas.

Los que hablan de autonomía administrativa sin Junta de Gobierno y sin Asamblea, o no tienen la más ligera idea de estas cuestiones o tratan de confundir a las gentes. Lo prueba el hecho de que ninguno de ellos diga con que clase de órganos funcionaría esa clase de autonomía, que en todo caso vendría a ser una simple descentralización de carácter burocrático, sin intervención del pueblo y que no resolvería ninguno de nuestros problemas fundamentales.

Tampoco puede sostenerse seriamente

te que el sistema propuesto en el Estatuto costará millones como algunos afirman sin probarlo. Porque tal como está concebido equivale a substituir las cuatro Diputaciones, los cuatro gobiernos civiles y muchos otros organismos inútiles, por uno solo que es la Junta de Galicia y por una Asamblea con menos diputados que los que tendrán las Diputaciones en régimen normal. Por consiguiente, no hay razón para que el gobierno autónomo cueste más, sino al contrario.

Si los diputados de la Asamblea gallega pretendiesen burlar esto, le bastaría al pueblo para impedirlo ejercitar el derecho de "referendum" que le reconoce el artículo 10º.

TITULO III

Atribuciones de la Región

Art. 14º Corresponde a la Región gallega:

a) La organización y régimen local de Galicia, sobre la base de reconocimiento de personalidad jurídica a la parroquia rural y plena autonomía del Municipio; y la división del territorio a dichos efectos.

b) La legislación civil gallega, que podrá comprender todas las materias no reservadas al Estado en el artículo 15º de la Constitución.

c) La adaptación del Registro de la Propiedad y de la función notarial en Galicia, sin contradecir los principios que informan la legislación general.

El nombramiento de notarios se hará por la Región mediante oposición o concurso convocados por la misma y ajustados a las leyes de la República. A ellos serán admitidos todos los funcionarios del Cuerpo con iguales derechos, pero dando preferencia a los que acrediten más perfecto conocimiento de la lengua y de los derechos regionales.

Los Registradores de la Propiedad que nombre el Estado para servir en Galicia, deberán acreditar conocimientos de las leyes de la Región, además de lo que preceptúa el último párrafo del Art. 4º de este Estatuto.

d) El régimen agrario; la creación de instituciones autónomas para la ejecución de su reforma; y la ordenación y fomento de Montes, Agricultura y Ganadería, sin perjuicio de las bases mínimas de defensa de la riqueza y coordinación de la Economía general, reservadas al Estado.

e) La adaptación de la legislación del Estado, y la ejecución en lo que éste no se reserve, respecto a Minería, Caza, Pesca y régimen de Aguas y sus aprovechamientos.

f) El Turismo, la conservación de Monumentos, y la defensa del Patrimonio artístico y cultural de Galicia, el cual no podrá ser enajenado, ni llevado fuera de la Región.

(Continuará)